

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

Tagasivaade Suurpõgenemisele 1944

Martin Andreller

Eesti Mälu Instituut

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

TEISE MAAILMASÕJAGA SEOTUD EESTI RAHVASTIKUSÜNDMUSED

Läände:

- Baltisakslaste ümberasumine (Umsiedlung) 1939-1944, >21 000
- Eestirootslaste evakueerimine Rootsi 1940, 1943-1944
- Põgenemine Soome 1943, 1944
- Töö ja õpiränne Saksamaale 1942-1944
- **Suur põgenemine** 1944 (Rootsi, Suur-Saksamaa ning edasiränne GB, USA, Kanada, Austraalia jt)
Repatrieerumine (alates 1945, > 20 000)

Itta:

- Arreteerimised, küüditamine 1944.- >75 000
- Mobilisatsioon 1941, > 30 000
- Evakueerimine 1941, > 25 000
- Re-evakueerimine (alates 1944)*

Eesti kaotas 1940–1991 hukkunutena hinnanguliselt ca 90 000 inimest. Ligikaudu palju inimesi põgenes aastatel 1939–1945 kodumaalt. Teise maailmasõja ja järgneva terrori põhjustatud inimkaotusi hinnatakse 20% pisut enam kui ühemiljonilisest elanikkonnast.

ANDMEBAAS „EESTI SÕJAPÕGENIKUD TEISES MAAILMASÕJAS“

Aastatel 1940-1944 Eestist sõja eest põgenenud isikute andmete kogumine, sisestamine, töötlemine; analüüsitava andmebaasi loomine.

Esmased eesmärgid:

- ülevaate loomine Nõukogude okupatsiooni põhjustatud demograafilistest muutustest;
- andmebaasi kasutatavus genealoogilisteks uuringuteks.

Kaugema eesmärgina koondatakse ühtsesse andmekogusse võimalikult ulatuslikud andmed ka teiste sama perioodi rahvastikusündmuste kohta, mis loob võimalused kvantitatiivse meetodi kasutamiseks Teisest maailmasõjast tingitud laiemate muutuste uurimiseks Eesti ühiskonnas.

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

ANDMEBAASI ALLIKAD

- Eestist lahkunud isikute kartoteek (koostatud Saksamaal, säilitatakse Eesti Rahvusrhiivis)
- Eesti Komitee, Eesti põgenike kartoteek (koostatud Rootsis, säilitatakse Kirjandusmuuseumi Eesti kultuurilooline arhiiv)
- Eesti Abistamiskomitee kartoteek (USA, Lakewoodi Eesti Arhiiv)
- Arolseni Arhiiv (Saksamaa, varasem International Tracing Service)
- Rootsi Riigiarhiiv (politsei ankeedid)
- Eesti Rahvastikuregister
- Eesti pereregister (demograafilised põhisündused 1926–1949)
- Paljud teised andmekogud üle maailma

Livik Arnold

13. 4. 1908

Botelkajellet, Örbju

Kalga v.

pöllumees

AASA, Johannes	(55)	NLC - Kiviranna
Meta	(34)	November 1949
Anne	(7)	

Address: DP Camp WG 229
Geislingen/Ste
Germany, US Zo

Sponsor: August Jänes

An gen. Geneva N.Y. AUG 50
R^M

T. Ellen Smith, June 30, 1997
MRS. E. DIMITRIJEVICH (1913) = Dimitri * S
~~STATE RESEARCH HOSPITAL~~
~~GALESBURG, ILL.~~

JUN 26 1958

NOV 28 1952

~~DEC 4 1951~~

AUG 22 1953

AUG 5 1958

JUN 30 1954

100 Hillcrest Rd.

AUG 22 1955

APR 14 1956

East Moline, Ill. 61244

~~5959 N. Kenmore Ave~~
~~Chicago 40, Illinois~~

JUN 21 FEB 0 1964

JAN 11 1964
6408
5 1963

SEP

1800 7th St., Apt. 3 A

East Moline, Ill. 61244

NOV 4 1958

~~State Research Hospital~~
~~Galesburg, ILL.~~

SEP 22 1980

JUN 12 1975

MAY 7 1959

AUG 11 1960

STATSPOLISEN

Stockholm-Polis
Kriminalavd. 2:a st
Ink. 1 NOV 194
6:e rot. reg.

Flykting från Estland anländ t

Tillnamn: A B E Förnamn:

Yrke: fiskare Född 17/

Hemort: Pärnu, Estland

Nationalitet: Estländsk.

Gift med Olga Abe, född Enno den
Civilstånd: De ha även två barn med sig: Hubs
född den 21/10-37.

Abe har två bröder i Sver:
Familjemedlemmar: vistas i skilda flyktinglä
brorson (son till en tredje broder), Meinard

Vid förehör den 27/10 1944 har flyktingen
jande

1) Om sig.

Inresan till Sverige och anledningen därtill
från Pärnu i en motorbåt, som tillhör Abe, i
företogo flykten.

Abe företog flykten på grund av att tyskar
samt även på grund av rädsla för kommunisterna
tyskarna.

Politisk inställning: Demokratiska åsikter

Abe innehar utdrag nr 25541 ur estniska person
har estniskt körkort nr 714 med foto. Hon inn

+ Han har föräldrar och två bröder kvar i
Herta Ester, i flyktinglägret i Medevi.

estniskt pass och han tyskt personalausweis,
Straffad för brott: Nej.

2) Om annan flykting. Känner inget.

Tolk: fil. mag. Arvo Mägi.

Medevi den 27/1

Uppgift

(Valt

krimina

Nor

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

PROBLEEMID ANDMETEGA

- Kohatine puudulik ligipääs andmetele
- Tingituna erinevatest keeltest lahknevad nimekujud (tekivad topeltisikud) ja nihkes sünniajad Rootsi ankeetide
- Vead sisestamisel
- Väga palju infot kaartidel on sisestamata
- Väga paljud kartoteegid arhiivides on seni indekseerimata

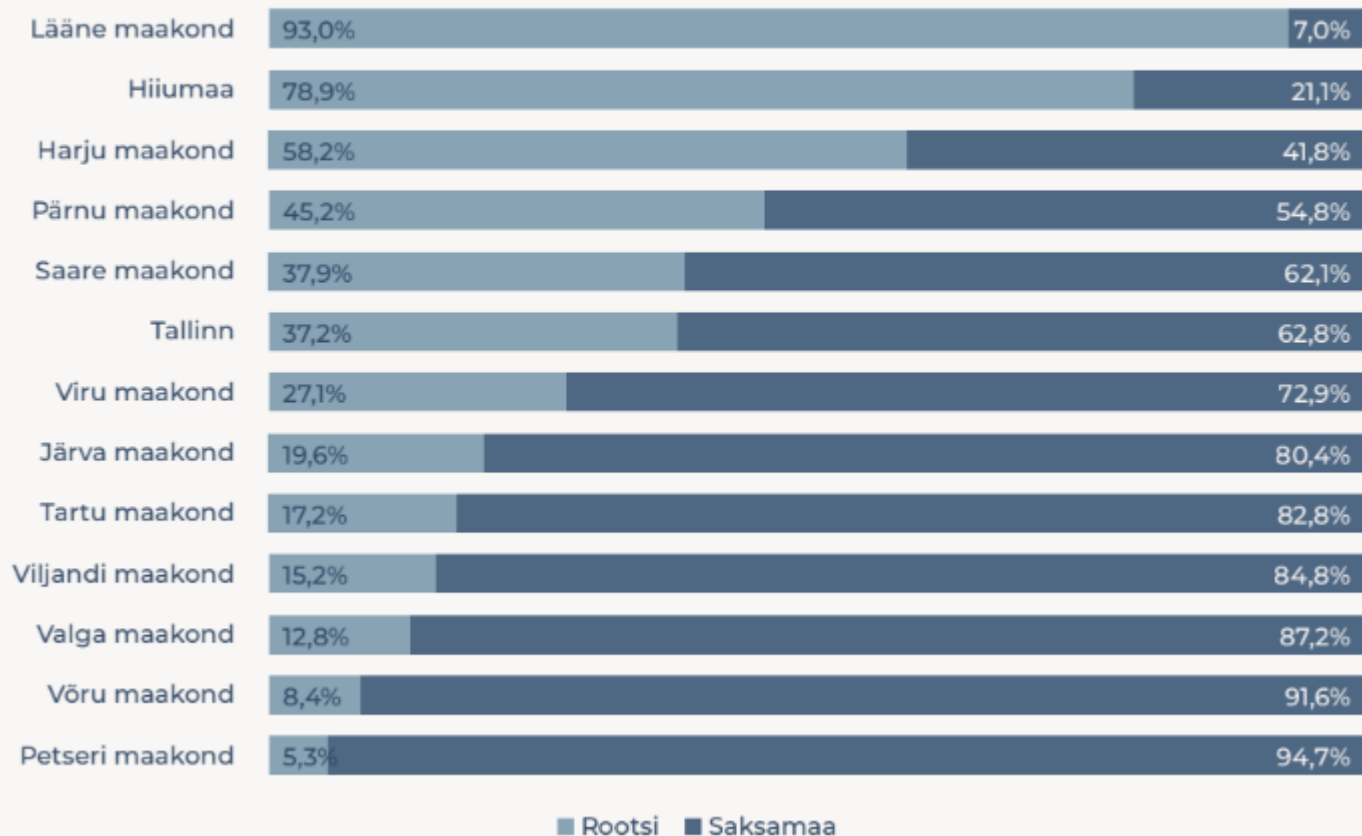

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

ANALÜÜSI ESIMESED TULEMUSED

<https://2024.wwii-refugees.ee/>

Põgenike jaotumine sihtriikide vahel Distribution of refugees between destination countries

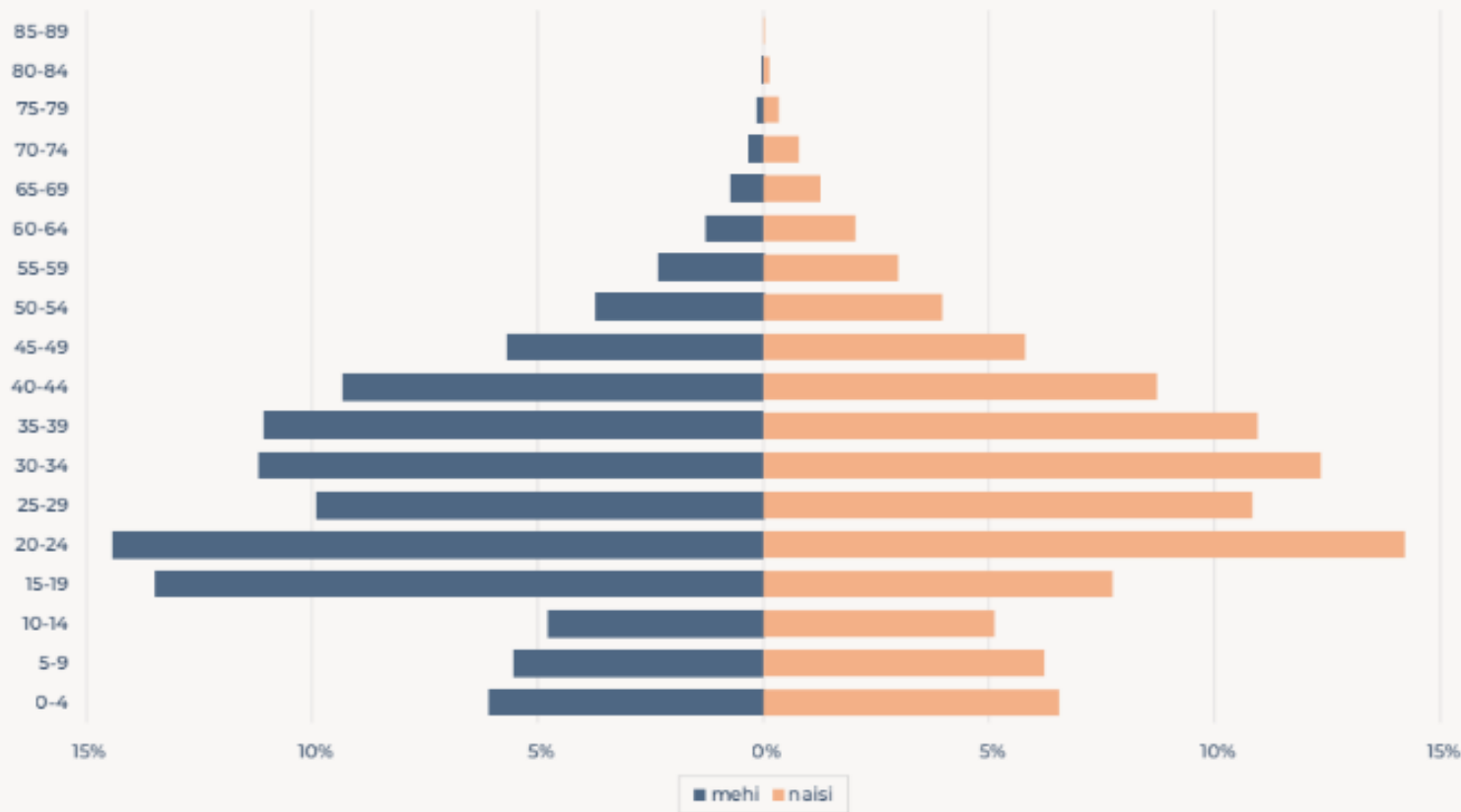

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

Põgenike vanuseline ja sooline jaotus

Distribution of refugees by age and gender

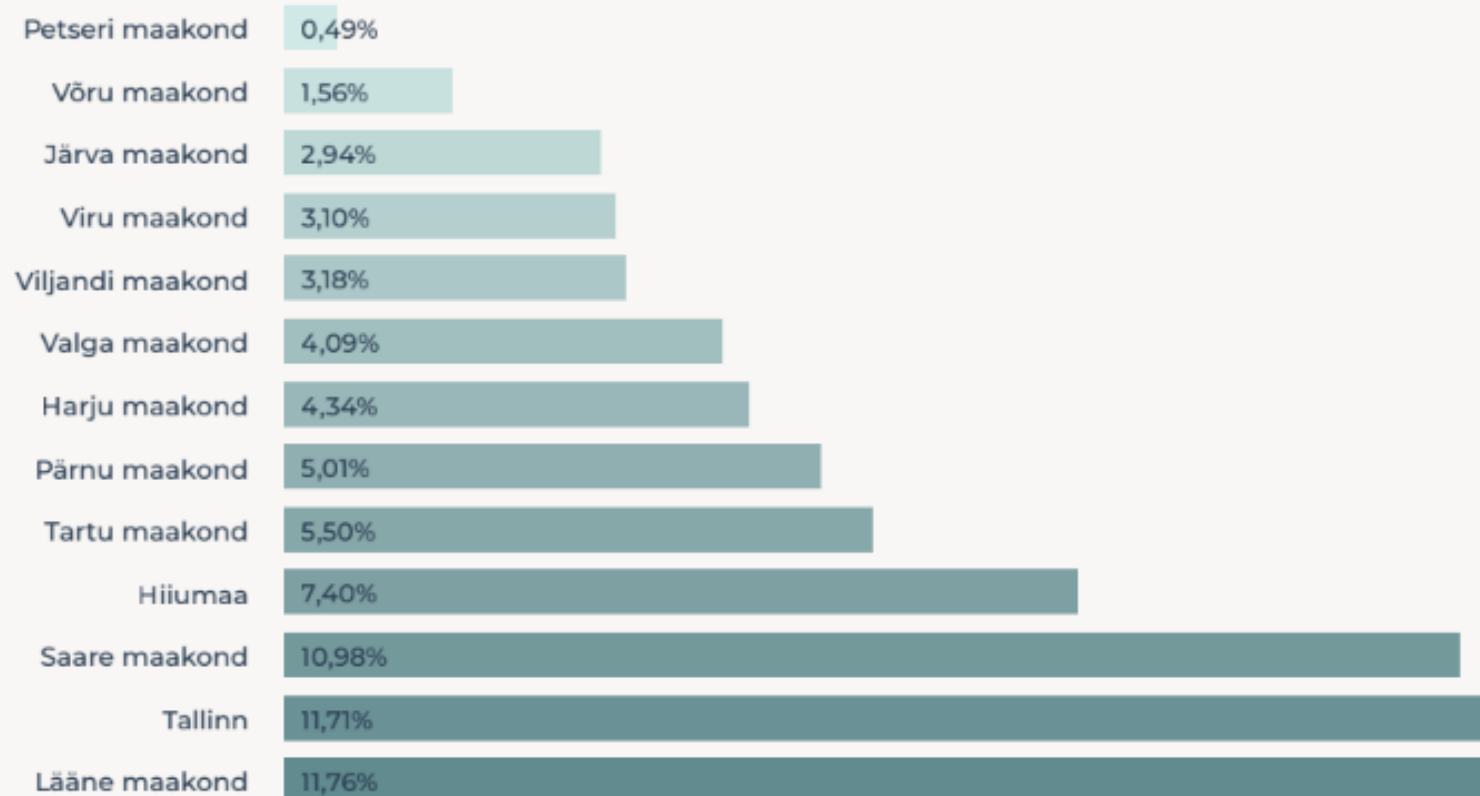

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

Põgenike osakaal võrreldes rahvaarvuga

Relative proportion of refugees compared to the population

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

OTSING ANDMEBAASIS, <https://2024.wwii-refugees.ee/ar>

🔍 2024.wwii-refugees.ee/andmebaas/

Sünnikoht

linn

Elukoht

Märjamaa

Surmakoht

linn

Sünniaasta (vahemik)

aastast

aastani

Surmaaasta (vahemik)

aastast

aastani

Leitud tulemuste arv: 102

AARO RUMMA

Tagasiside

Sünd: 1904

Surm: 1944-10-06, Läänemeri

Isanimi:

Emanimi:

🔗 0000200619

Lisanimestik R82 nimekirjade R1-R7 täiendamiseks.

RUMMA, Aaro m, s. 1904, eluk. Läänemaa Märjamaa, talunik. Hukkus laeval „Nordstern“ 06.10.44. (33) [A2] 52

🔗 **Eestist lahkunud isikute kartoteek (ERA.4942.4)**

Rumma, Aaru. Sünd 1904

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

OTSING ANDMEBAASIS, <https://2024.wwii-refugees.ee/ar>

Leitud tulemuste arv: 1

HEINRICH OTS

Tagasis

Sünd: 1906-06-21, MÄRJAMAA V

Surm: 1991-12-29

Isanimi: TÖNIS

Emanimi: MARI

⇒ 0000371590

Pereregister

OTS, HEINRICH. Sünd: 1906-06-21, MÄRJAMAA V. Isa TÖNIS 187
Ema MARI 1885. [MÄRJAMAA V kd3 lk337]

⇒ Eestist lahkunud isikute kartoteek (ERA.4942.4)

Ots, Heinrich

Eesti Komitee, Eesti põgenike kartoteek (EKLA, f. 381)

OTS, HEINRICH. Sünd 1906-06-21

Rootsi politsei ülekuulamisprotokollid (Polisförhör, Rootsi Riigia

OTS, HEINO. Saabumine: 1944-09-23 SANDHAMN. Põgenikelaag
TOMTA VILOHEM

Rootsi politsei ülekuulamisprotokollid (Polisförhör, Rootsi Riigia

OTS, HEINRICH. Sünd: 1906-06-29. Saabumine: 1944-10-03
NYNÄSHAMN. Põgenikelaager: MARKIMS FÖRSAMLINGSHUS

Swedish Death Index

Ots, Heinrich. Sünd: 1906-06-21. Surm: 1991-12-29

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

KUIDAS EDASI?

EESTI MÄLU INSTITUUT
Estonian Institute of Historical Memory

Täna kuulamast!

Martin Andreller

Eesti Mälu Instituut

refugee@mnemosyne.ee

2024.wii-refugees.ee